

שאל

אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 19: 19

יציאת השבת: 20: 21

ח' מנחם אב תשע"ב

גיליון מס' 77

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

בשבת שלפני תשעה באב קוראים תמיד את פרשת 'דברים' ומפטירים מהנביא ישעיה (פרק א') "חזון ישעיהו וגו".

הסיבה שקוראים בפרשת דברים לפני ט' באב, היא מפני שבפרשה ישנה נימת תוכחה לעם ע"י משה. העם נמצא במעמד שבו הוא מסוגל לשמוע את תוכחתו על חטאיו מבלי להכחיש, הוא מבין כי משה, שמסר את נפשו עליהם, כואב את כאבם וכל דבריו באים מהלב ע"מ שלהם יהיה טוב. אך גם בתוכחה, יש לדעת כיצד להוכיח. משה לא הטיח בעמ"י את חטאותיהם אלא הזכיר אותם רק ברמז, כדי שהתוכחה תובן ותתקבל על ידם.

על 'שבת-חזון' אומר רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב, כי 'חזון' הוא מלשון 'מחזה' - בשבת זו מראים לכל אחד ואחד מישראל את בית-המקדש השלישי מרחוק.

הבית הראשון והשני

ייחודו של בית-המקדש השלישי, שהוא ממזג את שתי המעלות הנפרדות שהיו בבית הראשון והשני. אנו רואים הבדלים ניכרים בין שני בתי-המקדש הללו. בימי הבית הראשון הייתה התגלות גדולה של אור הקדושה בעולם, אך כל הגילויים האלו קיים באו מלמעלה, בלי

שהעולם עצמו היה בשל ומוכן לכך.

בבית השני, לעומת זאת, הייתה אז הזדככות של העולם מלמטה, ובני-ישראל עמדו בימי הבית השני בדרגת בעלי-תשובה.

משום כך עמד הבית השני מעט זמן יותר מן הבית הראשון, ואף-על-פי-כן נחרב לבסוף, שכן אין קיום נצחי להתעוררות מלמטה שאינה נתמכת בגילוי אלוקי מלמעלה. אמנם העולם נתעלה ונזדכך, אך יש גבול למה שבני-אדם מסוגלים להגיע

1. א. מדוע נקרא ספר דברים בשם: "משנה תורה"?

ב. במה מתבטאת תכונה זו?

א. כי בו חוזרים ונשנים המאורעות שבחומשים הקודמים. ב. לא כתוב בספר זה: "וידבר ה' אל משה לאמר" או "צו את בני ישראל".

2. פרשת דברים נקראת בשבת הסמוכה לט' באב. מדוע?

כי בה מוזכר חטא המרגלים שבגיננו נענשו ישראל: "ויבכו העם בלילה ההוא" - ליל ט' באב היה" (תענית כ"ט).

3. ציין 2 רמזים במילים: "אלה הדברים".

א. "אלה" = ר"ת אבק לשון הרע.

ב. אלה = גימטריה 36 כנגד ל"ו צדיקים שבכל דור (סוכה מ"ה).

4. מה נרמז במילים: "תופל ולבן"? תופל ולבן = דברים שתפלו על

המן שצבעו לבן.

5. אילו אירועים התרחשו ב"חצרות ודי זהב"?

בחצרות - נענשה מרים על לשון הרע; די זהב - מרמז על עגל הזהב.

6. מאיזה פסוק למדים שיש "שבעים פנים לתורה"?

בכוחותיהם-שלהם.

בכך גדולתו של הבית השלישי, שבו יתאחדו גם הגילויים הנעלים מלמעלה וגם ההזדככות וההתעלות מלמטה, ולכן הוא יעמוד לנצח-נצחים. לצורך זה נדרשה הגלות הממושכת, שבה יזכך ויקדש עמ"י את העולם כולו, ויכשירו לקבל - בזכות ולא בחסד - את הגילויים הנעלים שיאירו בימי הבית השלישי, בקרוב ממש.

ואהבת...

בימים בהם אנו מתאבלים על חורבן הבית ומתפללים לבנינו במהרה, כולנו מנסים ומשתדלים להרבות באהבה. אך מה זו אהבה? איך רוכשים אותה? איך משמרים אותה?

התשובה לכך נמצאת בפסוק: "ואהבת לרעך כמוך" התורה תולה את אהבת הזולת באהבת עצמי. אדם שחסר כבוד והערכה לעצמו, יהיה לו קשה לאהוב את עצמו וממילא לא יוכל לאהוב את הזולת.

מהי הדרך להגיע לאהבה? אהבת עצמי ובעקבותיה אהבת הזולת?

12. היכן ישבו: א. סיחון מלך האמורי? ב. עוג מלך הבשן? א. בחשבון. ב. באדרעי.

13. "ה' א' הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרוב". למי הובטח בתורה שזרעו יהיה: א. כעפר הארץ? ב. כחול הים? א. ליעקב: "והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה". ב. לאברהם.

14. בקשר לאילו ענינים אמר משה לבני ישראל: א. "לא תגורו מפני איש"? ב. "אל תירא ואל תחת"? א. בקשר למשפט צדק. ב. בקשר לירושת הארץ.

15. חז"ל אמרו: "ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות". מה המקור לכך בפרשתנו?

מהפסוק: "ויקחו בידם מפרי הארץ ויורידו אלינו".

16. בפרשתנו נאמר: "ה' אלוקים

הוא ילחם לכם". בקשר לאיזו מלחמה נאמר בתורה: "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון"? במלחמת מצרים בישראל לפני קריעת ים-סוף.

17. על מי נאמר: "עם גדול ורב ורם"? על האמים שיסבו במואב.

18. היכן שכנו החורים? בשעיר.

19. כיצד נקראו הרפאים ע"י: א. המואבים? ב. העמונים? א. אמים. ב. זמזומים.

20. על פרעה בעשרת המכות נאמר "כי הקשה ה' את לבו". על מי נאמר בפרשתנו "כי הקשה ה' את רוחו ואימץ את לבו"? על סיחון מלך חשבון.

21. כמה ערים נכבשו מעוג מלך הבשן? 60 ערים.

העט הוא התפקוד היומיומי שלו והיד היא הדרך בה מתמודד האדם עם הסיטואציות שזימן לו הקב"ה. הסימנים הגרפיים/האותיות הם התוצאה של המפגש שנוצר בין העט לדף. ולפיכך הם מעידים על תוצאות המפגש של האדם עם מציאות חייו.

דרך כתב ידינו ביכולתנו להכיר את עצמנו. ואם נחשוש שמא הכרת עצמנו תביא אותנו לידי ייאוש בגילוי החסרונות, או לחילופין לידי גאווה בגילוי המעלות. יחזקו אותנו דבריו הנוספים של הרב וולבה שממשיך וכותב בספרו: "אין להתחמק. אין לשקוע בדיכאון על השחתה. אין להירתע מגילוי מעלות וכמובן גם אין להתגאות בהן. הרע ניתן לתקן, והטוב ניתן בכדי לתקן. וזאת היא עבודתנו" (דעת עצמנו).

אסנת בחור - גרפולוגית, מאבחנת ומעבירה סדנאות בשיטת גיל"ה (גרפולוגיה יהודית לראי הנפש)

תשובה לכך נמצאת בפסוק אחר: "והאדם ידע את חוה אשתו" (בראשית ג')

היכולת לאהוב מישהו תלויה בידיעה, במידת ההכרות אתו. אי אפשר לאהוב מישהו אם לא מכירים אותו מספיק וזו הסיבה שבמערכת נישואין האהבה מתחזקת עם השנים – כעומק ההכרות.

כך גם ביחס האדם לעצמו. האדם יגיע להערכה ולאהבה עצמית – רק לאחר שיכיר את עצמו, לאחר שבעצם יהיה מודע לעצמו. וזו עבודה!

וכותב הרב וולבה זצ"ל: "אדם הרוצה לחנך את עצמו, חייב לדעת עצמו. ואין לך דבר יותר קשה מלהכיר עצמו, את מידותיו הטובות והרעות ואת נטיותיו הדקות" (עלי שור/ א ס"ד)

אז איך בכל זאת נכיר? כלי יקר נתן לנו הקב"ה כדי לראות עצמנו, לבחון ולהכיר. וכלי זה הוא כתב ידינו. היאך? הדף הוא המציאות בה חי האדם,